

4. Jakunin V. A. (1998). Pedagogicheskaia psikhologhiia [Pedagogical psychology]. Sankt-Peterburg: Polius [in Russian].
5. Veber M. (1990). Politika kak prizvanie i professiia [Politics as a vocation and profession] / per. s nem. / sost., obshh. red. i posleslovie Ju. N. Davydova; predisl. P. P. Gajdenko. Moscow: Progress [in Russian].
6. Voloshyna V. V., Dolyns'ka L. V., Stavyts'ka S. O., Temruk O. V. (2008). Zahal'na psikhologhiia [General Psychology]: Workshop: Navch. posibn. 2-e vyd. Kiev: Caravel [in Ukrainian].

УДК 373.3:37.016

Галина Підлужна

кандидат педагогічних наук, доцент

ORCID ID 0000-0002-6853-3204

доцент кафедри лінгвометодики та культури фахової мови

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

pid.galina9@gmail.com

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

У статті розглянуто важливі аспекти проблеми розвитку комунікативних умінь молодших учнів у контексті вимог Державного стандарту початкової освіти (2018 р.) і Нової української школи. На основі аналізу наукової та навчально-методичної літератури, вивчення передового педагогічного досвіду й використання позитивних результатів власної педагогічної діяльності в початкових класах загальноосвітньої школи автором запропоновано шляхи розвитку комунікативних умінь учнів на засадах компетентнісного підходу. Особливу увагу приділено таким видам мовленнєвої діяльності, як аудіювання та говоріння. Окремлено напрямки розвитку аудіативних умінь учнів молодших класів, запропоновано зміст аудіативних завдань і вправ з розвитку діалогічного мовлення. Розкрито методику організації аудіювання й побудови діалогів як спеціальних мовленнєвих вправ. Особливу увагу звернуто на використання учнями у своєму щоденному мовленні п'яти груп слів ввічливості (вітання, прощання, вибачення, подяка, прохання), які є вкрай необхідними для налагодження результативного спілкування.

Автором зауважено, що реалізація компетентнісного підходу до розвитку комунікативних умінь учнів молодших класів вимагає застосування, передусім, пошукових та інтерактивних методів навчання. Такі сучасні методи сприяють активній взаємодії учасників педагогічного процесу з метою спільного вирішення навчальних завдань, розвитку кращих особистісних якостей. Визначено перспективи подальших досліджень за обраною темою.

Ключові слова: комунікативні вміння, здобувач освіти, початкова школа, компетентнісний підхід.

Подлужная Галина. Развитие коммуникативных умений соискателей начального образования на принципах компетентностного подхода

В статье рассмотрены важные аспекты проблемы развития коммуникативных умений младших учеников в контексте требований Государственного стандарта начального образования (2018 г.) и Новой украинской школы. На основе анализа научной и учебно-методической литературы, изучения передового педагогического опыта и использования позитивных результатов собственной педагогической деятельности в начальных классах общеобразовательной школы автором предложены пути развития коммуникативных умений учащихся на основе компетентностного подхода. Особое внимание уделено таким видам речевой деятельности, как аудирование и говорение. Определены направления развития аудитивных умений учащихся младших классов, предложено содержание аудитивных заданий и упражнений по развитию диалогической речи. Описана методика организации аудирования и построения диалогов как специальных речевых упражнений. Особое внимание обращено на использование учениками в своей ежедневной речи пяти групп слов вежливости (приветствие, прощание, извинение, благодарность, просьба), которые очень необходимы для построения результативного общения.

Автором подчеркнута, что реализация компетентностного подхода к развитию коммуникативных умений учащихся младших классов требует применения, прежде всего, поисковых

и интерактивных методов обучения. Эти современные методы способствуют активному взаимодействию участников педагогического процесса с целью общего решения учебных задач, развитию лучших личностных качеств. Определены перспективы дальнейших исследований по избранной теме.

Ключевые слова: коммуникативные умения, младшие школьники, начальное образование, компетентностный подход.

Постановка проблеми. Значні зміни в соціально-економічних умовах розвитку українського суспільства спричинили суттєві перетворення в системі освіти. Пріоритетною вимогою нашої держави є виховання активних, критично й творчо мислячих, відповідальних громадян, здатних ефективно взаємодіяти з метою вирішення соціальних, виробничих та економічних проблем країни. З огляду на це головним завданням сучасної загальноосвітньої школи є формування компетентної особистості, здатної самостійно здобувати нові знання, орієнтуватися в житті суспільства, розв'язувати проблеми, приймати правильні рішення в конкретних життєвих ситуаціях. Вирішальна роль у навчанні, вихованні й розвитку особистості належить рідній мові. Вільне володіння мовою як засобом спілкування, мислення, пізнання та впливу є необхідною передумовою розвитку розумових і творчих здібностей учнів, формування гуманістичних ідеалів, прищеплення почуття національної свідомості й гідності. У зв'язку з прийняттям Державного стандарту початкової освіти (2018 р.), у якому вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів початкової освіти визначаються з урахуванням *компетентнісного підходу до навчання*, перед ученими, методистами, учителями постало завдання пошуку шляхів його реалізації в навчально-виховному процесі. В основу компетентнісного підходу покладено *ключові компетентності*, серед яких провідну позицію займає здатність *вільного володіння державною мовою*, що передбачає наявність умінь усно й письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях [1, с. 4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Донедавна у вітчизняній методиці початкової освіти проблема розвитку мовлення з метою формування навичок спілкування майже не розглядалась. Зазначена проблема більше розроблялась у методиці навчання російської та іноземних мов (І. Гудзик, Б. Ельконін, І. Зимняя, А. Миролюбов, Ю. Пасов, О. Хорошковська, А. Хуторський, С. Шишов та ін.). Упродовж останнього десятиліття проблема розвитку комунікативних умінь учнів молодших класів розглядалась у наукових працях українських учених і методистів В. Бадер, І. Большакової, М. Вашуленка, С. Дубовик, Ж. Крайнової, Г. Лешенко, К. Пономарьової, Л. Соловець та ін. Проблема компетентнісного підходу до навчання учнів молодших класів є також відносно новою. В останні роки вона досліджувалась у працях вітчизняних учених Т. Байбари, О. Вашуленко, О. Овчарук, О. Пометун, К. Пономарьової, О. Савченко, М. Собко та ін. Предметом досліджень науковців стали теоретичні аспекти компетентнісного підходу; світовий досвід та українські перспективи компетентнісного підходу в освіті; проблеми підготовки майбутніх учителів до формування предметних компетентностей учнів молодших класів тощо.

Формулювання цілей статті. На сьогодні проблема розвитку мовленнєвих умінь учнів з огляду на її багатогранність та необхідність удосконалення теоретико-практичної бази залишається актуальною. В умовах становлення Нової української школи особливої уваги потребує розвиток комунікативних умінь здобувачів початкової освіти. Таким чином, вибір теми статті зумовлений актуальністю вищезазначеної проблеми. *Мета статті* – розкрити окремі важливі лінгвометодичні аспекти розвитку комунікативних умінь учнів молодших класів на уроках рідної мови із застосуванням компетентнісного підходу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розгляд проблеми передусім вимагає чіткого з'ясування суті наступних основоположних понять: *компетенція, компетентність, комунікативна компетентність, компетентнісний підхід*.

Аналіз науково-педагогічної та довідкової літератури засвідчив, що стосовно понять “компетенція” й “компетентність” існує багато визначень, які часто різняться між собою за змістом. Так, “Великий тлумачний словник сучасної української мови” за редакцією В. Бусела розглядає *компетенцію* як коло повноважень якої-небудь установи або особи; коло питань, у яких певна особа має знання, досвід. *Компетентність* за цим же джерелом – це певна сума знань в особі, яка дозволяє їй судити про що-небудь, висловлювати переконливу, авторитетну думку [2, с. 568]. Крім того, компетентність характеризується як “здібність особистості” (О. Новіков), “цілісний образ” (Н. Голованова), “особистісна якість чи сукупність особистісних якостей” (А. Хуторський) тощо [3,

с. 48]. Серед багатьох визначень ми виокремили як найбільш точні й доступні для розуміння, на наш погляд, наступні: “Компетенція – це суспільна норма, вимога, яка включає знання, уміння, навички, способи діяльності, певний досвід. Компетентність – це здатність застосовувати набуті знання, уміння, навички, способи діяльності, власний досвід у нестандартних ситуаціях з метою розв’язання певних життєво важливих проблем. Компетентність є особистісним утворенням, яке проявляється в процесі активних самостійних дій людини” [4, с. 49]. Таким чином, компетенція сама по собі не є характеристикою особистості. Нею вона стає в процесі засвоєння та рефлексії, перетворюючись у компетентність.

Комунікативна компетентність учнів молодших класів полягає в здатності спілкуватися з людьми різного віку й статусу, розуміти й відтворювати сприйняту на слух і прочитану інформацію, змістовно й грамотно висловлювати свої думки в усній і письмовій формах, вільно володіти мовою в процесі розв’язання посильних життєвих завдань і проблем.

На основі аналізу низки науково-методичних праць стосовно поняття “компетентнісний підхід” ми зробили наступне узагальнення: такий підхід базується на компетенціях, передбачає формування в учнів здатності розв’язувати важливі практичні задачі та спрямований на виховання особистості в цілому. Мета компетентнісного підходу в процесі навчання – залучити учнів до вирішення “життєвих” завдань, сформувати вміння ефективно діяти за різних обставин. За визначеннями методистів, ознаки компетентнісно орієнтованого завдання такі: 1) таке завдання обов’язково діяльнісне; 2) воно моделює життєву ситуацію; 3) завдання будується на актуальному для учня матеріалі; 4) воно має відповідну структуру (стимул, формулювання завдання, джерело інформації, інструменти для перевірки [5, с. 46]. У педагогічній діяльності існує два шляхи реалізації компетентнісного підходу: 1) через упровадження компетентнісно зорієнтованих завдань; 2) через використання сучасних технологій навчання, які формують в учнів уміння ефективно діяти в різних життєвих ситуаціях. З огляду на те, що питання впровадження сучасних технологій навчання широко висвітлено у фахових виданнях, ми розглянемо саме питання впровадження на уроках української мови компетентнісно зорієнтованих завдань.

Відповідно до навчальної програми з української мови в початкових класах учні мають оволодіти чотирма видами мовленнєвої діяльності: слуханням-розумінням (аудіюванням), говорінням, читанням та письмом. Названі види знайшли відображення в оновлених змістових лініях мовної освіти: “Взаємодіємо усно”, “Читаємо”, “Взаємодіємо письмово”, “Досліджуємо медіа”, “Досліджуємо мовні явища”, “Театралізуємо” [1, с. 44–45]. Розглянемо окремі лінгвометодичні аспекти комунікативної діяльності учнів молодших класів. Зокрема зупинимось на аудіюванні та говорінні, оскільки ці види мовленнєвої діяльності є основою для розвитку інших комунікативних умінь.

Розвиток аудіативних умінь є важливою складовою уроків української мови в початкових класах. Навчання учнів молодших класів аудіювання на основі компетентнісного підходу передбачає організацію мовленнєвої діяльності за такими напрямками: а) аудіювання під час пояснення нового матеріалу; б) аудіювання як елемент діалогічного мовлення; в) аудіювання як спеціальний різновид вправ. Перші два напрямки без особливих зусиль реалізуються під час навчально-виховного процесу. Третій напрямок потребує методичної вправності вчителя, тому зупинимось на ньому докладніше.

Підготовчі вміння, які лежать в основі успішного аудіювання, мають формуватися в перший рік навчання в школі на різних мовних одиницях, починаючи зі звуків. Найбільш ефективними в цьому плані є прийоми звукового аналізу: виділення першого, останнього звука в слові; правильне, чітке, без призвуку відтворення почутого приголосного в різних локальних позиціях у словах; розрізнення на слух парних твердих і м’яких приголосних звуків; послідовне чітке відтворення всіх звуків у почутому слові (наприклад: тин – [т], [и], [н]; тінь [т’], [і], [н’]) тощо. Наступний етап розвитку аудіативних умінь першокласників – вправляння в запам’ятовуванні низки прослуханих слів, словосполучень, окремих речень, пізніше – невеликих за обсягом зв’язних висловлювань. Наприклад, із прослуханого ряду слів учням пропонується назвати тільки назви визначених учителем предметів (посуду, меблів, рослин тощо); із ряду назв тварин вибрати й назвати тільки назви свійських і т. ін. Відомий вітчизняний учений-методист М. Вашуленко радить на цьому етапі навчання пропонувати учням вправи, побудовані на співвідношенні родових і видових понять, ознак, дій, які потребують розширення й уточнення наявного словникового запасу дітей і водночас загострюють їхню слухову увагу [6, с. 60]. Поступово предметом аудіативних вправлянь учнів стають речення. Першокласникам пропонується вправи на послідовне виділення їх із невеликого висловлювання; вичленення першого, останнього речення; виокремлення речення за певною темою

тощо. Важливо, щоб пропонувані для аудіювання висловлювання були компетентнісно зорієнтованими за змістом, тобто близькими до життєвого досвіду дітей.

У наступних класах зміст аудіативних завдань поступово ускладнюється, обсяг текстів для аудіювання зростає. При цьому етапи підготовки вчителя до проведення аудіювання в 2–4 класах залишаються незмінними:

I етап. Вибір тексту для аудіювання (оповідання, казка, уривок прози; за формою – діалог або монолог). Компетентнісний підхід вимагає добору текстів, цікавих та інформативних за змістом, пов'язаних із реальними життєвими ситуаціями. Крім того, текст повинен мати чітку структуру й за обсягом відповідати програмі конкретного класу.

II етап. Формулювання комунікативного завдання (наприклад: придумайте заголовок до тексту; доберіть ілюстрацію із запропонованих, яка найбільш точно відповідає змісту почутого; назвіть дійових осіб, наявних у тексті; складіть усну характеристику головного героя твору тощо).

III етап. Організація допомоги учням під час аудіювання. З цією метою вчитель добирає для запису на дошці окремі слова чи словосполучення з тексту, які в разі необхідності слугуватимуть опорою.

Аналіз навчально-методичної літератури та вивчення передового педагогічного досвіду довели, що на уроці оптимальною є така послідовність організації аудіювання як спеціальної мовленнєвої вправи [7, с. 50]:

1. Підготовка до сприйняття тексту (робота над новими словами та словосполученнями, заздалегідь записаними на дошці).
2. Уведення учнів у мовленнєву ситуацію (формулювання завдань).
3. Процес слухання тексту учнями (текст озвучує сам учитель або використовує аудіозапис; темп читання помірний, паузи між реченнями дещо збільшені).
4. Контроль розуміння прослуханого (найефективніше здійснювати в письмовій формі у вигляді тестів: учні обирають один із варіантів і записують номер запитання або літеру в алфавітному порядку, а поряд – номер відповіді).
5. Підсумкова робота з прослуханим текстом, яка передбачає поглиблений його аналіз (відповіді на запитання в усній формі, переказ тексту, складання плану тощо).

Організовуючи аудіювання як спеціальний різновид мовленнєвих вправ, необхідно враховувати різний рівень розвитку учнів і систематично пропонувати для виконання диференційовані завдання. Їх складність можна регулювати як обсягом, так і змістом та структурою тексту. Крім того, для учнів із початковим і середнім рівнем навчальних досягнень текст доцільно повторити 2–3 рази. Такий підхід до організації та проведення аудіювання є компетентнісним і відповідає сучасним вимогам до особистісно орієнтованого навчання.

Процес формування комунікативного мовлення учнів початкових класів передбачає також розвиток у них умінь будувати *діалог*. Розпочинається ця діяльність на зразках казок, оповідань, віршів, де наявна розмова двох осіб. Спочатку дітям пропонується відтворити прослуханий діалог. Пізніше вони вчать будувати діалог за певною опорою: за поданим початком, за репліками одного зі співрозмовників, за ситуативними ілюстраціями. Важливо, щоб тематика діалогів була наближена до життєвого досвіду учнів. Наприклад: “У магазині”, “У бібліотеці”, “У транспорті” тощо. Побудові діалогів має передувати наступна поетапна підготовча робота:

- введення учнів у мовленнєву ситуацію (ознайомлення з темою);
- з'ясування суті мовленнєвої ситуації (де, коли відбувається спілкування, про що йдеться);
- визначення психофізіологічного стану співрозмовників (веселі, незадоволені, схвильовані тощо);
- визначення способів спілкування (вербальні, невербальні);
- розподіл ролей [8, с. 342–343].

Ураховуючи особливості компетентнісного підходу до формування комунікативних умінь учнів молодших класів, дітей необхідно познайомити з п'ятьма групами слів ввічливості: вітаннями, прощаннями, вибаченнями, подяками, проханнями. Ці слова вкрай важливі під час щоденного спілкування, тому діти мають вільно володіти ними й використовувати в різних мовленнєвих ситуаціях.

Важливою умовою успішної реалізації компетентнісного підходу до розвитку комунікативних умінь учнів є добір ефективних методів навчання й форм організації навчальної діяльності. Компетентнісно орієнтоване навчання української мови вимагає застосування таких методів, які передбачають активну діяльність учнів. До них належать: *продуктивні* (вивчений мовний матеріал застосовується в мовленнєвій практиці); *евристичні* або *частково-пошукові* (окремі елементи нових

знань учні одержують завдяки розв'язанню пізнавальних завдань); *проблемні* (учні усвідомлюють проблему й знаходять шляхи її вирішення); *інтерактивні* (активна взаємодія всіх учнів, під час якої кожен учень осмислює свою діяльність, відчуває свою успішність). Як засвідчив аналіз науково-методичної літератури та передовий педагогічний досвід, остання група методів найбільшою мірою відповідає вимогам компетентісно орієнтованого навчання. Співпраця, співтворчість, стимулювання розвитку й саморозвитку дітей, зосередження на потребах суб'єкта навчання, переважання навчального діалогу мають стати обов'язковими компонентами сучасного уроку рідної мови.

Висновки з дослідження й перспективи подальших досліджень. Таким чином, компетентісний підхід до мовленнєвого розвитку учнів початкових класів на уроках української мови полягає у формуванні таких комунікативних умінь, які б дозволили їм вільно спілкуватись у будь-яких життєвих мовленнєвих ситуаціях як у дитячому віці, так і в майбутньому дорослому житті.

Стаття не вирішує порушену проблему повною мірою. Подальшого вивчення вимагають такі її аспекти, як особливості оцінювання комунікативних умінь учнів молодших класів (особливо у процесі співпраці в парах та групах), диференційований підхід під час добору навчального матеріалу для мовленнєвого розвитку учнів та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1–2 та 3–4 класи. Київ : Світоч, 2019. 336 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
3. Байбара Т. Компетентісний підхід в початковій ланці освіти: теоретичний аспект. *Початкова школа*. 2010. № 8. С. 46–50.
4. Пономарьова К. Реалізація компетентісного підходу в навчанні молодших школярів української мови. *Початкова школа*. 2010. № 12. С. 49–52.
5. Кухмай Н. Формування основ компетентності молодших школярів. *Початкова школа*. 2016. № 10. С. 46–48.
6. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі : метод. посіб. Київ : Освіта, 2006. 268 с.
7. Дубовик С. Аудіювання на уроках української мови. *Початкова школа*. 2002. № 3. С. 48–50.
8. Методика навчання української мови в початковій школі : навч.-метод. посіб. / ред. М. С. Вашуленко. Київ : Літера ЛТД, 2011. 367 с.

Pidluzhna Halyna. Development of communicative skills in primary education professionals on the basis of a competence approach

The article reviews and investigates the important aspects of the problem of development of communicative skills of elementary school pupils in the context of the requirements of the State standard of elementary and primary school (2018) and their reform in Ukraine. Emphasis is placed on the key competencies to be developed at the New Ukrainian School. The interpretation of the concepts of “competence”, “competency” and “competency approach” in various sources was traced and processed, as well as data generalization was performed, which made the further research possible, highlighting its major perspectives. On the basis of the analysis of scientific and methodological literature, the study of advanced pedagogical experience and the use of positive results of their own pedagogical activity in the initial grades of secondary school, the authors suggested ways of developing pupils' communication skills on the basis of competency approach. Particular attention is given to speech activities such as listening and speaking. The directions of development of the auditory skills of younger pupils (audition during the explanation of the material by the teacher; in the process of making up dialogues; listening as a special kind of exercises) are outlined. The content of the audio tasks and exercises for the development of dialogic speech based on the competency approach and the algorithm of their execution are offered. The methodology and techniques of organization of listening and dialogue making up as special speech exercises are revealed. The use of five groups of polite words (greetings, forgiveness, apologies, thanks, requests) in the daily speech of pupils, which are essential for effective communication, are particularly highlighted.

The authors point out that competency-oriented development of communicative skills of younger pupils requires the use of search and interactive teaching methods that facilitate the interaction of participants in the pedagogical process in order to jointly solve educational tasks, as well as to stimulate the formation of better personal qualities. Prospects for further research on the chosen topic are outlined.

Key words: *communicative skills, elementary school pupils, elementary school, competency approach.*

REFERENCES

1. *Typovi osvichni prohramy dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity: 1–2 ta 3–4 klasy* (2019) [Typical educational programs for institutions of general secondary Education: 1–2 and 3–4 classes]. Kyiv : Svitoch [in Ukrainian].
2. Busel, V. T. (2005). *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [The great scum of the slovenian is now Ukrainian movi]*. K.; Irpin : Perun [in Ukrainian].
3. Baibara, T. (2010). Kompetentnisnyi pidkhid v pochatkovii lantsi osvity: teoretychnyi aspekt [Competent in the cob lances: theoretic aspect]. *Pochat. shk. [Elementary School]*. № 8, pp. 46–50 [in Ukrainian].
4. Ponomarova, K. (2010). Realizatsiia kompetentnisnoho pidkhodu v navchanni molodshykh shkoliariv ukrainskoi movy [Competence approach in teaching junior pupils of Ukrainian language]. *Pochat. shk. [Elementary School]*. № 12, pp. 49–52 [in Ukrainian].
5. Kukhmai, N. (2016). Formuvannya osnov kompetentnosti molodshykh shkoliariv [Formvannya basics of competence of young schoolchildren]. *Pochat. shk. [Elementary School]*. № 10, pp. 46–48 [in Ukrainian].
6. Vashulenko, M. S. (2006). *Ukrainska mova i movlennia v pochatkovii shkoli : metod. Posib [Ukrainian language and broadcasting in elementary school: Method. Guidances]*. Kyiv : Osvita, 268 p. [in Ukrainian].
7. Dubovyk, S. (2002). Audiiuvannya na urokakh ukrainskoi movy [Listening in the lessons of Ukraine language]. *Pochat. shk. [Elementary School]*. № 3, pp. 48–50 [in Ukrainian].
8. Vashulenko, M. S. (Eds.). (2011). *Metodyka navchannia ukrainskoi movy v pochatkovii shkoli : navch.-metod. Posib [The method of Ukrainian language in elementary school]*. Kyiv : Litera LTD [in Ukrainian].

УДК 37.015.31

Ольга Примак

аспірант

ORCID: 0000-0001-8854-4560

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна,

olchkaa@gmail.com

СУТНІСТЬ ТА ПОТЕНЦІАЛ STEM-ОСВІТИ

У статті розглянуто сутність та потенціал STEM-освіти, імплементація якої важлива для підготовки фахівців нової генерації та соціально-економічного розвитку нашої держави. Обумовлено необхідність удосконалення системи освіти України, орієнтуючись на досвід реалізації програм STEM у провідних державах світі. Розкрито сутність основних понять, історію становлення та розвитку STEM-освіти як нового напрямку в освіті людства. Зосереджено увагу на тому, що для успішної модернізації та інтеграції у світовий освітній простір системи освіти України необхідне вивчення та впровадження досвіду освітніх інновацій у провідних країнах світу. Мета статті полягає у визначенні значного потенціалу нового освітнього напрямку STEM, що є ключовою складовою освітніх систем багатьох держав, розкрити значимість, актуальність, а також установити існуючі тенденції, що спроектовані в Україні щодо його запровадження. У статті висвітлено появу акроніму “STEM”, розкрито значення цього слова та історію розвитку даної інновації. Прослідковано, що дослідження STEM-освіти має наукове, міждисциплінарне, культурно-освітнє та соціальне значення і спрямоване на з’ясування сутності, тенденцій розвитку, теоретичних засад, організаційних моделей, технологій практичної реалізації в закладах освіти. Задля підвищення інтересу до розуміння значимості STEM-інновацій з’ясовано основні переваги цього напрямку та основні проблеми імплементації STEM у вітчизняну систему освіти.

Ключові слова: *STEM-освіта, радикальні інновації, зарубіжний STEM-досвід, STEM-центр, STEM-лабораторія, STEM-професія, STEM-підхід в освітній сфері.*

Примак Ольга. Суцність и потенциал stem-образования

В статье рассмотрены суцність и потенциал STEM-образования, имплементация которого важна для подготовки специалистов нового поколения и стремительного развития нашего государства. Исходя из этого, обусловлена необходимость совершенствования системы образования Украины, ориентируясь на ведущие государства мира, в которых действуют программы STEM на государственном уровне. Раскрыты суцність, понятие, происхождение и история STEM-